

Sisällys

ESIPUHE 7

JOHDANTO 10

Mitä olivat kulttuurivaihdot? 13

Lähdeaineisto ja tutkimuksen toteuttaminen 16

Käännös kulttuurisuhteissa 25

Suomi–Neuvostoliitto-Seura 29

Kansainvälisen aseman muutos 36

”TE OLETTE VALLOITTANEET, TE OLETTE VALLOITTANEET MEIDÄT!” 37

”Tällaista ei työläinen enää elämässään pääse näkemään” 43

Kaiken takana oli politiikka 50

Vaalityötä 54

Taiteen avulla politiikkaan 64

VIERAILUJEN VAKIINTUMISTA JA VAROVAISTA

AMMATTIMAISTUMISTA 72

Maailman parhaita taiteilijoita 72

SNS konserttiorganisaationa 81

Klassisen musiikin solistit alkavat erottautua 85

Ensimmäinen itsenäinen solistivierailija 90

Orkesterit neuvostosolistien perässä 92

Solistit neuvostojärjestelmää markkinoimassa 98

Ringbomin havaintoja Neuvostoliiton konserttielämästä 106

Solisteja alkaa saapua säännöllisesti 109

LUOVAT ALAT KÄYNNISTÄVÄT YHTEISTYÖTÄ 116

Eri kulttuurimuotojen eriarvoinen asema 116

Luova säveltaide 118

Suomalaisen musiikkielämän edustajia Neuvostoliitossa 122

Hatšaturjan ja Šostakovitš Suomessa 133

Satunnaisiksi jäävät säveltäjäyhteydet 140

Työväen musiikkikulttuuri 147

Orkesterien ohjelmistot ja neuvostonuotit 152

NEUVOSTOLIITTO AVAUTUU SUOMALAISTAITEILIJOILLE 160

- Kapellimestarivierailuja 164
- Suomalaiset tanssijat Neuvostoliitossa 170
- Oopperasolisteja 174
- Neuvostoliiton stipendiaatit 179
- Kulttuurivaihto Suomen kanssa puntarissa 186

KANSALLISOOPPERA RAKENTAA OMAT SUHTEENSA 189

- Yksittäisiä solistivieraita 191
- Oopperan kansainvälistymishaaveet 196
- Suomalaisen baletin kehitys 200
- Koreografivierailut 205
- Neuvottelut ja menestys 210
- Maailmanluokan toimintaa 213
- Kansallisooppera ja Leningrad syksyllä 1957 217
- Neuvottelut jatkosta 225
- USAn ja Neuvostoliiton balettien kohtaaminen 230
- Yhteistyö jatkuu ”yöpakkasista” huolimatta 235
- Organisaatiotasolta taiteilijoiden kontakteihin 242

VIRON – JA GEORG OTSIN – ERITYISASEMA 244

- Ots – supertähti Neuvostoliitosta 248
- Viron yhteydet ja SNS 254
- Estonia-teatteri 256
- Kuorotoiminta 259

VILLEISTÄ VUOSISTA VAKIINTUMISEEN JA VALTIOLLISTUMISEEN 263

- Viitteet 270
- English Abstract 310
- Lähteet 312
- Asiasanahakemisto 319
- Henkilöhakemisto 326